

Status og veien videre for åpen publisering

Maria-Carme Torras
Universitetsbiblioteket
22.03.23

UiBs politikk for åpen vitenskap

Fokusområder

- Åpen tilgang til vitenskapelig publisering
- Åpen forskningsdata
- Åpne læringsressurser
- Åpen innovasjon
- Folkeforskning

Regjeringens mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler (2017)

Alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler skal være åpent tilgjengelige innen 2024

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032 står det at Regjeringen vil:

- sørge for at offentlig finansiert forskning er tilgjengelig og at alle høyere utdanningsinstitusjoner har ordninger for publisering med åpen tilgang
- be HK-dir, Sikt og Forskningsrådet om å bistå forskningsinstitusjonene med å utarbeide en strategi for norsk vitenskapelig publisering etter 2024 og en plan for å nå målene i en slik strategi

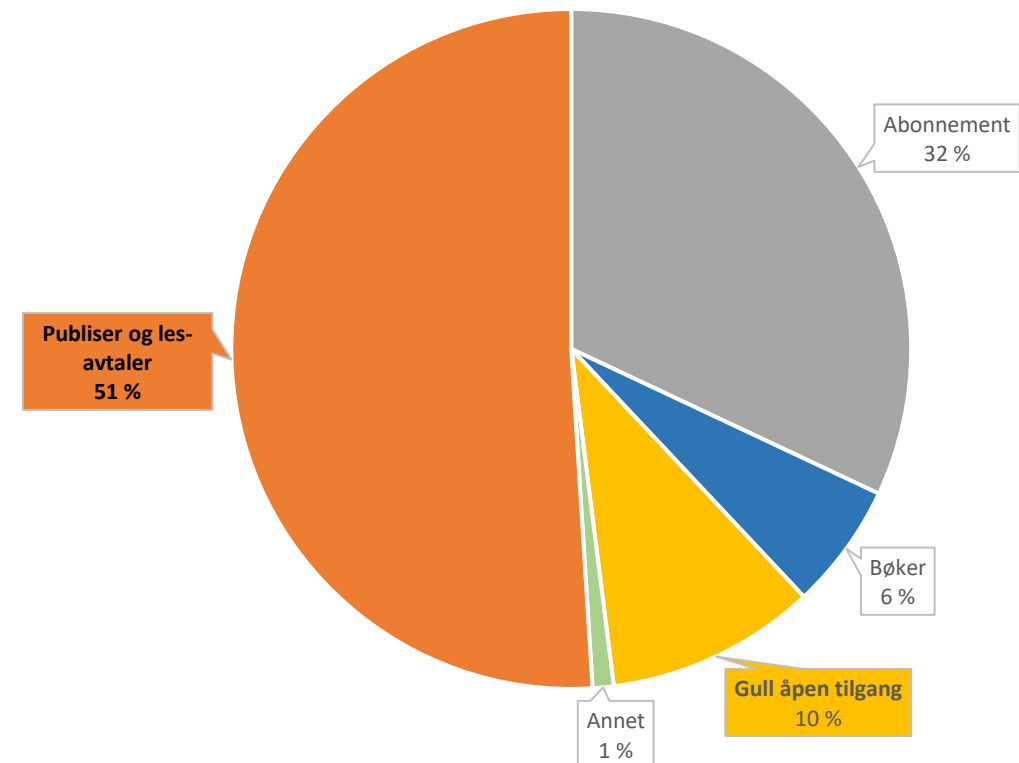
Finansiørkrav om umiddelbar åpen tilgang

- Krav om åpen publisering gjelder
 - NFR: Prosjekt innvilget f.o.m. 2021
 - Horisont Europa: F.o.m. 2022
- Vitenskapelige publikasjoner må gjøres **umiddelbart** åpent tilgjengelige ved publisering (embargoperiode ikke tillatt)
 - NFR: Gjelder foreløpig bare vitenskapelige artikler
 - Horisont Europa: Gjelder vitenskapelige artikler, monografier og bokkapittel
- Vitenskapelige publikasjoner må tilgjengeliggjøres med en åpen lisens

Veier til åpen tilgang ved UiB

- Hybrid åpen tilgang (publiser og les-avtaler): Sikrer åpen publisering i abonnementstidsskrift (siden 2019)
- Gull åpen tilgang: Satt av midler i mediebudsjettet for dekking av forfatteravgifter (siden 2013)
- Grønn åpen tilgang: Rettighetsordning for åpen tilgjengeliggjøring (siden desember 2022)

Mediebudsjettet 2022: ca 82 000 000 NOK

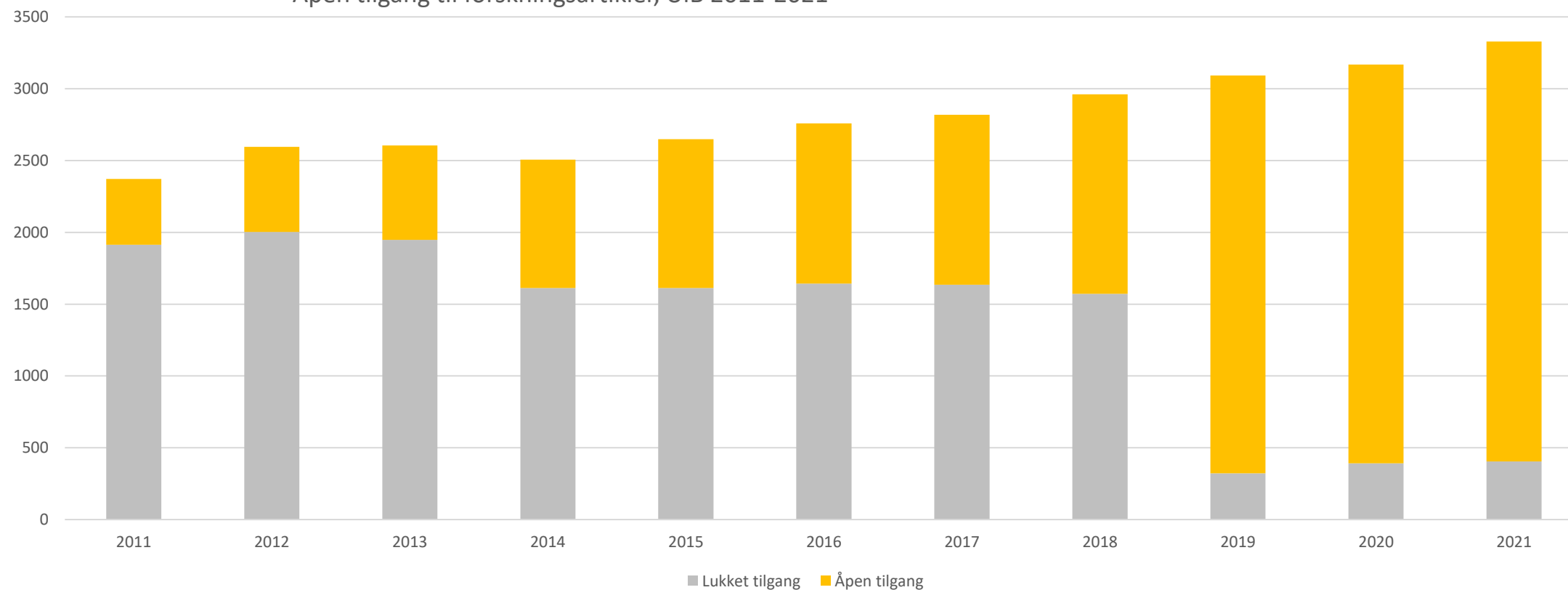

UiBs rettighetsordning for åpen tilgjengeliggjøring av vitenskapelige artikler

- Sikrer forskere rett til å publisere hvor de selv vil og samtidig gjøre sine artikler umiddelbart åpent tilgjengelige
- Unntak fra ordningen
- UiB har en ikke-eksklusiv rett til å gjøre alle vitenskapelige artikler forfattet av studenter og ansatte tilknyttet institusjonen tilgjengelige med en Creative Commons-lisens.
- Ansatte og studenter kan unnta enkeltartikler fra denne ordningen ved å be om fritak. Forespørsel om fritak trenger ikke begrunnes.
- UiB gjør de vitenskapelige artiklene åpent tilgjengelige i institusjonens åpne vitenarkiv. For artikler som er publisert åpent med en Creative Commons-lisens, vil den publiserte versjonen gjøres tilgjengelig med lisensen den er publisert under. For artikler som ikke er publisert åpent, vil forfatters aksepterte manuskript som standard gjøres tilgjengelig med en Creative Commons Navngivelse – CC BY-lisens.
- Rektor er juridisk ansvarlig for tolking av rettighetsordningen og for å løse tvister om dens tolkning og anvendelse.

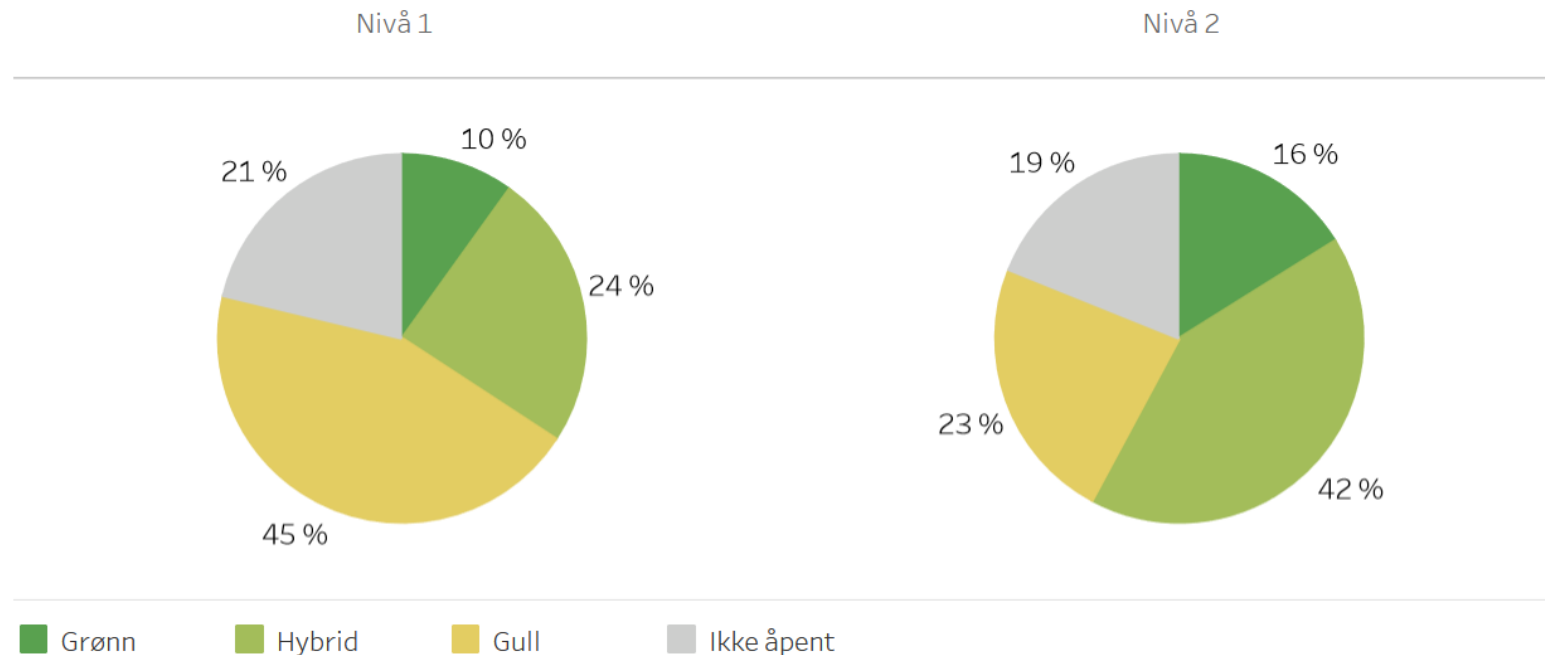
Utvikling i åpen publisering ved UiB

Åpen tilgang til forskningsartikler, UiB 2011-2021

Åpen publisering per nivå - UiB 2020-2021

Prosentandel tidsskriftpublikasjoner som er åpent tilgjengelige (2020-2021), per nivå.

Lik andel åpne tidsskriftpublikasjoner. Høyere andel publikasjoner i åpne tidsskrifter for nivå 1, mens på nivå 2 andelen hybridpubliseringer er høyest.

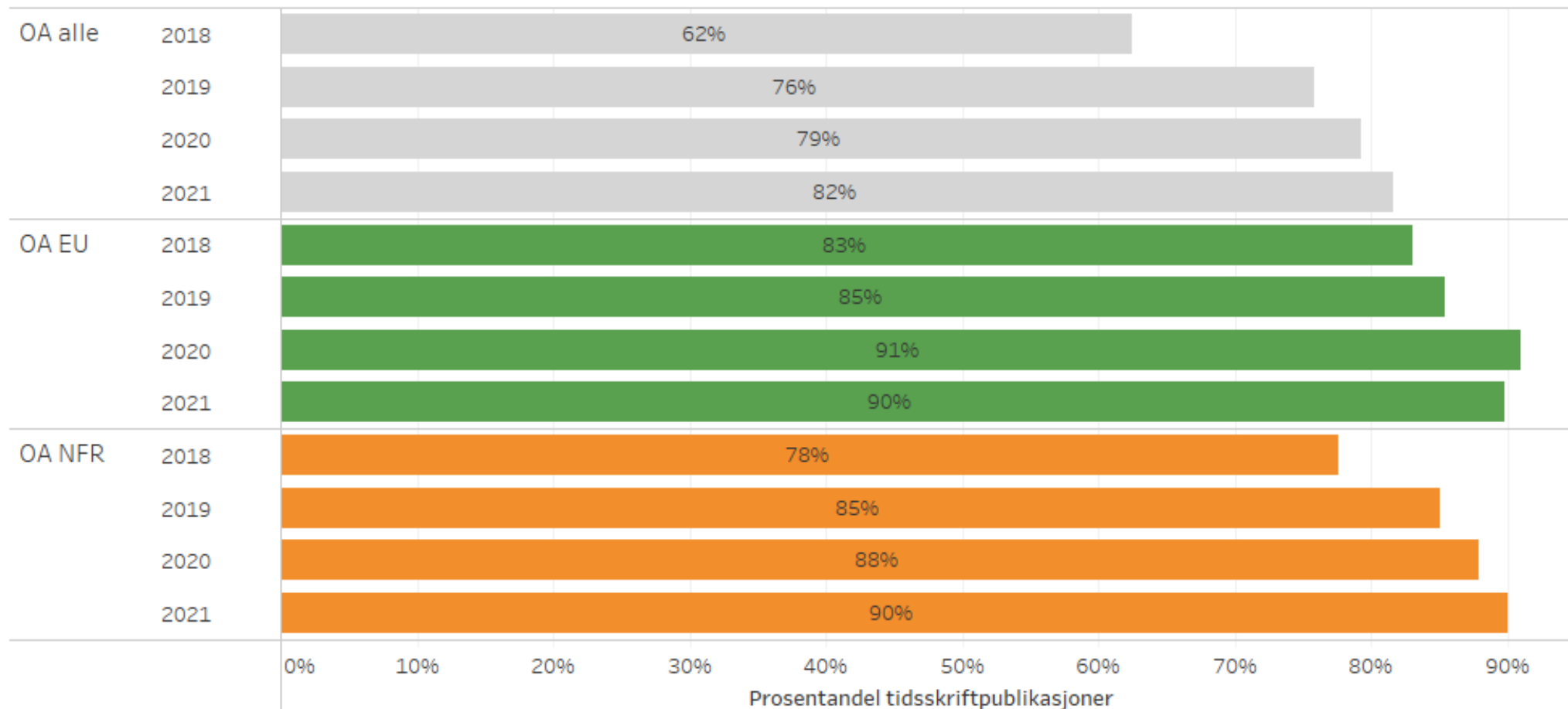
GULL OA: Publikasjoner som er publisert i et åpent tidsskrift/monografi (i følge Unpaywall/DOAJ).

GRØNN OA: Publikasjoner som er publisert i tidsskrift som ikke er OA (ifølge Unpaywall eller DOAJ), men er deponert i arkiv og dermed åpent tilgjengelig (ifølge Unpaywall).

Hybrid OA: Publikasjoner som er publisert åpent i et ellers lukket abonnementstidsskrift/monografi (ifølge Unpaywall).

Oppfyllelsesgrad av finansiørkravene

Prosentandel tidsskriftpublikasjoner med åpen tilgang (UiB) etter funder, 2018-2021

Veien videre?

NOR-CAM og ARRA/CoARA

- Videreutvikling av rammeverk for vurdering av forskning og forskere
 - Økt vekt på åpne forskningsprosesser
 - Åpen publisering et mer fremtredende element i vurderingene

Nasjonal arbeidsgruppe for åpen publisering etter 2024

- Mandat etter langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032
- Medlemmer fra NFR, Sikt, HK-Dir og UHR
- Foreløpig dialog med institusjonene gjennom dialog med de nasjonale publiseringsutvalgene, UHR-Forskning og -bibliotek, samt BOTT-UB
- Foreløpige spørsmål fra arbeidsgruppen
 - Hvilke erfaringer knyttet til åpen publisering er det innen de ulike fagområdene og sektorene (UH, institutt, helse) som publiseringsutvalget dekker? Trekk fram både positive og negative erfaringer
 - Hvilke mål og virkemidler bør inkluderes i strategien for åpen publisering etter 2024 som HK-dir, Sikt og Forskningsrådet i år skal bistå institusjonene med å utarbeide?
- Arbeidsgruppen legger opp til en høringsrunde til sommeren (ca 15. juni, med frist 15. sept)

THE BATTLE AGAINST PAPER MILLS

Red flags for paper mills need to go beyond the level of individual articles: a case study of Hindawi special issues

Dorothy V M Bishop

Abstract

Background: Organisations known as paper mills charge authors to place fraudulent papers in the academic literature. Publishers have been slow to tackle the problem, but are now starting to devise methods for identifying paper mill products. However, little attention has been paid to [the topic of complicit editors](#), who can take over special issues of journals and then publish many fraudulent articles. To date, activities of such editors have

Khrono 10 år

Redaktører i vitenskapelige tidsskrifter publiserer seg selv

Selvpublisering er utbredt blant redaktører, men studien av vitenskapelige tidsskrifter avdekker også at bare åtte prosent av sjefredaktørene er kvinner.

In collaboration with Russia, ESA's first target for launching americium power sources is its Argonaut Moon lander, scheduled to launch in the early 2030s. The

at which it can be developed for real missions, says Ambrosio. "The excitement is actually quite palpable at the moment. We've been working on this for a long time," he says.

PAPER-MILL DETECTOR TESTED IN PUSH TO STAMP OUT FAKE SCIENCE

Integrity hub will contain tools to help publishers combat bogus research and image manipulation.

By Holly Else

Publishers are testing prototypes of automated systems to flag submitted manuscripts bearing the hallmarks of paper mills – businesses that produce fake research papers.

The tools, which will eventually form part of an online integrity hub, are the result of a year-

(STM) – a global trade association based in The Hague, the Netherlands – has been working with publishing companies to develop shared standards for software that can detect potential problems with images during peer review. It announced in December 2021 that it was developing the STM Integrity Hub, which will provide tools that allow editors from any publisher to check submitted articles for

R VITENSKAPELIGE PUBLISERINGEN NO EN Logg inn

Nivå X

Har du en kommentar til en av publiseringsskanalene på nivå X-listen? Klikk på tittelen og velg «Ny kommentar» for å gi innspill.

Med nivå X ønsker Det nasjonale publiseringsutvalget og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse innspill fra forskersamfunnet på publiseringsskanaler det er tvil om bør godkjennes eller ikke, sett i lys av gjeldende kriterier og tilgjengelig informasjon.

Nivået publiseringsskanalen hadde før den ble satt på nivå X, vil være gjeldende for evt. uttelling så lenge publiseringsskanalen har nivå X.

Se [Om kanalregisteret](#) for mer informasjon.

UA

Ber om at alle tidsskrifter fra forlaget Hindawi svartelistes

I fjor publiserte et Hindawi-tidsskrift en stjålet NTNU-artikkel. Forlagets tidsskrifter bør miste sin status som godkjente i Norge, mener Per S. Refseth og Morten Oksvold.

Kvalitetsoversyn med tidsskrift?

Til drøfting

Gitt utviklingen i akademisk publisering nasjonalt og internasjonalt, og basert på erfaringene med åpen publisering hittil, hva er viktig fremover for å bl.a. kunne sikre kvalitet i forskning og ivareta forskeres interesser?